

Yuliia Mashyna
*PhD in Economics, Docent,
Associate Professor at the Department of International Finance
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman*

Машина Ю.П.
*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних фінансів
Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-703-1-19>

**ENERGY INTENSITY AND DEBT SUSTAINABILITY
AS DETERMINANTS OF UKRAINE'S FINANCIAL SECURITY
IN THE ESG INVESTING PARADIGM**

**ЕНЕРГОЄМНІСТЬ ТА БОРГОВА СТІЙКІСТЬ
ЯК ДЕТЕРМІНАНТИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
В ПАРАДИГМІ ESG-ІНВЕСТИВАННЯ**

В умовах глобальної економічної нестабільності, кліматичних змін та геополітичних ризиків фінансова безпека держави набуває нового змісту. Традиційні підходи до інвестування поступово трансформуються під впливом концепції ESG (Environmental, Social, Governance), яка враховує не лише фінансові показники, але й екологічні, соціальні та управлінські аспекти діяльності. Це особливо важливо для країн із підвищеним рівнем ризику, зокрема України.

З позиції фінансової безпеки держави ESG-інвестування виконує наступні функції:

- зниження системних ризиків – врахування ESG-факторів дозволяє мінімізувати екологічні та соціальні загрози, що можуть мати фінансові наслідки;
- підвищення інвестиційної привабливості – країни з високими ESG-показниками залучають більше довгострокових іноземних інвестицій;
- стабілізація фінансової системи – ESG сприяє прозорості та ефективності корпоративного управління;
- підтримка сталого економічного розвитку – інвестиції спрямовуються у проєкти з довгостроковою віддачею.

Для України ESG-інвестування має стратегічне значення у контексті післявоєнної відбудови економіки; інтеграції до європейського економічного простору; підвищення довіри міжнародних інвесторів; розвитку «зеленої» енергетики та інфраструктури.

ESG-інвестування виступає не факультативним трендом, а системним інструментом зміцнення фінансової безпеки держави через: зниження вартості капіталу, підвищення транспарентності, залучення довгострокового інвестора та зменшення ризиків, пов'язаних з екологічними та соціальними шоками. Відсутність державної стратегії ESG-трансформації створює загрозу втрати конкурентоспроможності фінансового сектору в регіоні.

Особливого значення набуває зниження енергоємності ВВП – ключового індикатора ефективності використання енергетичних ресурсів, на який безпосередньо впливають ESG-проекти.

Водночас фінансова безпека є багатовимірним поняттям, що включає не лише енергетичну складову, але й боргову стійкість, рівень монетизації, стабільність бюджетної системи. Тому важливо оцінити сукупний вплив енергоємності та державного боргу на інтегральний індекс фінансової безпеки. Була проведена кількісна оцінка залежності між енергоємністю ВВП, державним боргом та індексом фінансової безпеки України в контексті обґрунтування ролі ESG-інвестування. Для побудови регресійної моделі було обрано період з 2014 по 2021 роки, оскільки він найбільш об'єктивно відображає ринкові закономірності розвитку економіки України в період системних структурних реформ. Виключення з аналізу 2013 року дозволило нівелювати вплив застарілої докризової моделі господарювання, а 2022 року – уникнути суттєвих статистичних викривлень, спричинених впливом повномасштабної війни. Таким чином, отримана модель демонструє залежність, де зниження енергоємності виступає реальним внутрішнім чинником зміцнення фінансової безпеки держави.

Коефіцієнт парної кореляції Пірсона між енергоємністю ВВП та індексом фінансової безпеки становить $r = -0,2166$. Від'ємний знак підтверджує гіпотезу про обернений зв'язок.

На рисунку 1 наведено результати парного кореляційно-регресійного аналізу залежності індексу фінансової безпеки від обсягу державного боргу. Високий коефіцієнт детермінації ($R^2 = 0,5095$) та коефіцієнт кореляції $r = -0,714$ свідчать про тісний обернений зв'язок між досліджуваними показниками. Це обґрунтовує включення державного боргу до множинної регресійної моделі як важливого контрольованого фактора.

Для оцінки сукупного впливу побудовано множинну лінійну регресію (табл. 1):

Таблиця 1

Результати регресійного аналізу

Змінна	Коефіцієнт	Стандартна помилка	t- статистика	p-значення
Константа	60,871	12,868	4,730	0,005
Енергоємність	-47,032	64,650	-0,727	0,500
Державний борг	-0,194	0,081	-2,398	0,062

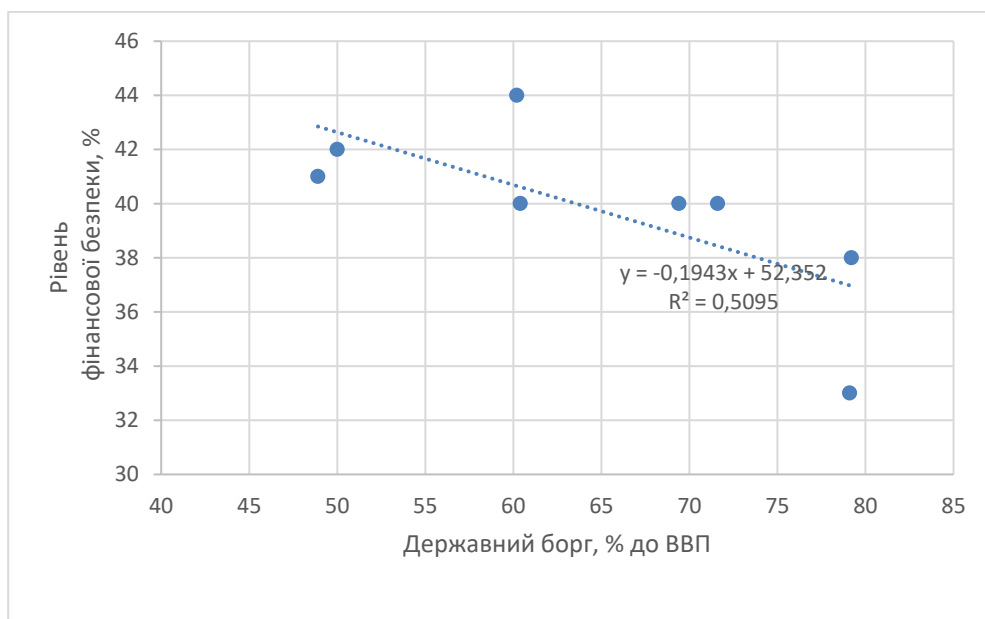

Рис. 1. Регресійна модель залежності рівня фінансової безпеки від обсягу державного боргу України в період структурних реформ (2014–2021 рр.)

Джерело: розраховано автором за даними [1; 2; 3]

ESG-інвестування, спрямоване на зниження енергоємності ВВП, може розглядатися як дієвий інструмент зміцнення фінансової безпеки держави за умови синхронізації з борговою та бюджетною політикою. Рекомендовано розширення інструментів «зеленого» фінансування (ESG-облігації, пільгові кредити для енергомодернізації) в межах рамок боргової стійкості, а також створення національної бази даних для моніторингу ефективності ESG-проектів.

ESG-інвестування виступає важливим інструментом зміцнення фінансової безпеки держави, оскільки сприяє зниженню ризиків, підвищенню інвестиційної привабливості та забезпеченню сталого розвитку. Для України впровадження ESG-принципів є не лише необхідністю, але й можливістю інтеграції у глобальні фінансові ринки та забезпечення довгострокової економічної стабільності.

Література:

1. Валовий зовнішній борг України / Міністерство фінансів України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/foreigndebt> Чорна С.В. Оцінка фінансової безпеки України: секторальний розріз та загальний рівень. *Економіка і прогнозування*. 2022. №4
3. State Statistics Service of Ukraine. URL: <https://sdg.ukrstat.gov.ua/uk/7-4-1/>